# CULTURE AND ARTS

**Alona Marenets**
H. S. Skovoroda Kharkiv National
Pedagogical University, Kharkiv, Ukraine
***Scientific Supervisor:***
**Olha Omelchenko**
H. S. Skovoroda Kharkiv National
Pedagogical University, Kharkiv, Ukraine

## VISUAL COMMUNICATION PRINCIPLES IN CHILDREN'S BOOK DESIGN: ILLUSTRATION, COLOUR AND TYPOGRAPHY

**Abstract.** The paper examines how illustration, colour and typography work together in books for children aged six to nine. The design concept for "When the Figs Fell" illustrates the use of visual accents, page sequencing, a coherent palette and readable typography to support comprehension and guide attention.
**Keywords:** children's book, illustration, colour, typography, visual communication, book design.

**Альона Маренець**
Харківський національний педагогічний
університет імені Г. С. Сковороди, Харків, Україна
***Науковий керівник:***
**Ольга Омельченко**
Харківський національний педагогічний
університет імені Г. С. Сковороди, Харків, Україна

## ВІЗУАЛЬНО-КОМУНІКАТИВНІ ЗАСАДИ ОФОРМЛЕННЯ ДИТЯЧОЇ КНИГИ: ІЛЮСТРАЦІЯ, КОЛІР І ШРИФТ

**Анотація.** Розглянуто принципи узгодження ілюстрації, кольору й типографіки в оформленні книжок для дітей віком 6–9 років. На прикладі проєкту "Коли падали смокви" показано, як візуальні акценти, монтаж сторінок, колірна палітра й читабельна типографіка допомагають дитині стежити за сюжетом.
**Ключові слова:** дитяча книга, ілюстрація, колір, типографіка, візуальна комунікація, книжковий дизайн.

У сучасному книговиданні дитяча книга розглядається не лише як носій літературного тексту, а і як складна система візуальної комунікації. Для дітей молодшого віку її зміст розкривається в процесі співвіднесення слова, зображення, кольору, ритму сторінок і матеріальної форми. Саме тому художньо-графічне оформлення має не доповнювати текст випадковими

декоративними елементами, а організовувати послідовне та доступне сприйняття історії. Актуальності проблемі додає потреба поєднати виразність авторської ілюстрації з читабельністю й віковою відповідністю видання.

Мета дослідження — визначити принципи узгодження ілюстрації, колористики й типографіки в дизайні книги для дітей віком 6–9 років та показати можливості їх застосування в проєкті "Коли падали смокви". Використано аналіз фахової літератури, зіставлення візуально-комунікативних функцій складників книги та структурно-композиційне моделювання. Результат має характер теоретико-проєктного узагальнення: він не є підсумком експериментального опитування читачів.

Дослідники дитячої ілюстрованої книги наголошують на тому, що візуальна оповідь формується завдяки взаємодії текстового й образного рівнів, причому зображення здатне розширювати, уточнювати або переосмислювати словесне повідомлення [1]. Отже, ілюстрація має власну змістотворчу функцію. Її не варто будувати за принципом буквального повторення кожної фрази: значущими є невербальні деталі, характер простору, емоції персонажів і те, що читач відкриває під час повторного перегляду.

Для молодшого читача особливо важливо швидко встановлювати сюжетний центр зображення. На першому рівні сприйняття діють великі кольорові плями, силуети, напрям руху та контрастні межі; дрібна деталізація зчитується пізніше. Звідси випливає доцільність одного провідного акценту на розвороті й підпорядкування йому фону. Виразна поза та жест персонажа допомагають передати переживання навіть без розгорнутого словесного коментаря. У такій побудові ілюстрація залишається змістовно насиченою, проте не перевантажує увагу.

Не менш важливим є монтаж окремих сторінок у цілісну послідовність. Панорамний план може вводити читача в середовище, середній — показувати взаємодію персонажів, а крупний — зосереджувати на предметі чи емоції. Чергування цих планів створює візуальний ритм і впливає на темп читання. Принципи візуальної граматики дозволяють розглядати розміщення елементів, їхню значущість та обрамлення як інструменти організації повідомлення [2]. У дитячій книзі такий підхід потребує також урахування центрального згину й напрямку перегортання.

Колір у дизайні дитячого видання має щонайменше три функції: формує емоційний тон, допомагає розрізняти сюжетні етапи й об’єднує повторювані образи. Надмірна строкатість, за якої кожен предмет претендує на однакову увагу, послаблює композиційну ієрархію. Натомість обмежена палітра з вибірковими акцентами робить зміни кольору змістовно вмотивованими. У магістерському дизайн-проєкті "Коли падали смокви" запропоновано кремову, оливкову, теракотову, коричневу та приглушено-блакитну основу зі смоквово-фіолетовим акцентом. Повторення останнього може позначати ключові моменти оповіді.

Типографіка забезпечує безпосереднє читання та підтримує графічний характер книги. Е. Луптон підкреслює значення системності типографічних рішень: ієрархії, розміру, інтервалів, вирівнювання й організації текстового поля [3]. Для дітей 6–9 років доцільно обирати гарнітуру з чіткими формами кириличних літер, уникати складної орнаментики в основному наборі й забезпечувати ритмічний, не надто довгий рядок. Декоративні шрифтові прийоми варто зосереджувати в назві, коротких акцентах і додатковій графіці.

У проєкті книги "Коли падали смокви" для основного набору передбачено кегль 16–18 пунктів та інтерліньяж 125–135 %. Ці параметри є проєктними орієнтирами, а не універсальною нормою: їх необхідно уточнювати на пробних відбитках із конкретною гарнітурою. Запропонований квадратний формат 210 × 210 мм і шестиколонна модульна сітка дають можливість варіювати розташування тексту, залишаючи значущі зони ілюстрації вільними. Важливо перевіряти макет саме в масштабі майбутнього видання, а не лише на екрані.

Практичну перевірку концепції доцільно проводити за низкою критеріїв: упізнаваність провідного образу, зрозумілість переходу між епізодами, видимість головної дії, читабельність тексту, послідовність палітри та відсутність важливої інформації поблизу згину. Окремим наступним етапом може стати спостереження за тим, як діти відповідного віку читають пробний примірник. Наразі такі емпіричні результати в межах описаного проєкту не заявляються.

Отже, ефективність художньо-графічного оформлення дитячої книги визначається не кількістю виразних елементів, а їхньою взаємоузгодженістю. Ілюстрація організовує образне розуміння, колір вибудовує емоційну та часову послідовність, а типографіка забезпечує доступність словесної частини. На прикладі книги "Коли падали смокви" показано, що підпорядкування цих складників спільному композиційному задуму створює основу для цілісної авторської дизайн-системи.

## СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Salisbury M., Styles M. Children’s Picturebooks: The Art of Visual Storytelling. 2nd ed. London: Laurence King Publishing, 2020. 200 p.

2. Kress G., van Leeuwen T. Reading Images: The Grammar of Visual Design. 2nd ed. London: Routledge, 2006. 312 p.

3. Lupton E. Thinking with Type: A Critical Guide for Designers, Writers, Editors, & Students. 2nd ed. New York: Princeton Architectural Press, 2010. 224 p.

4. Lupton E., Phillips J. C. Graphic Design: The New Basics. 2nd ed. New York: Princeton Architectural Press, 2015. 264 p.